

Orimattilan kaupunki

Lausunto hallinto-oikeuden asiaan

1168/03.04.04.04.10/2024

Orimattilan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 27.11.2023 § 81 päättänyt talouden tasapainottamisesta ja tasapainottamistyöryhmän perustamisesta, sillä Orimattilan kaupungin talous painuu alijäämäiseksi vuodesta 2024 alkaen. Ilman sopeutustoimia alijäämä olisi vuonna 2024 noin 4 miljoonaa euroa. Alijäämäisyys johtuu merkittävilta osin valtionosuusleikkauksista ja valtakunnallisesti neuvotelluista palkkaratkaisuista. Valtionosuudet laskevat 2,3 miljoonaa euroa nykytasosta vuonna 2024. Vastaavasti palkkaratkaisut nostavat henkilöstökuluja 1,26 miljoonaa euroa nykytasosta vuoteen 2024.

Kuntalaki edellyttää, että kaupungin talous on tasapainossa tai ylijäämäinen taloussuunnitelmakauden päättyessä. Tämän takia toimialat ja valiokunnat valmistelivat ja päättivät merkittävistä säästötoimista syksyn 2023 aikana. Valiokuntien päätösten jälkeen alijäämää oli edelleen 2,7 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Kaupunginvaltuusto päätti, että talouden tasapainottamisen toimenpiteet jaksotetaan vuosille 2024-2026 siten, että kaupungin talous on tasapainossa vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Tasapainottamistyöryhmään, ohjausryhmä, nimettiin jokaisesta poliittisesta ryhmästä ryhmäpuheenjohtaja, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajat sekä viranhaltijoista kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja talousjohtaja. Lisäksi nimettiin asiantuntijaryhmiä, joissa oli edustus niin päättäjistä kuin viranhaltijoista eri toimialoilta. Asiantuntijaryhmiä nimettiin kahdeksan (Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt, Työllisyys ja elinvoima sekä maahanmuutto, Varhaiskasvatus, Opetuspalvelut, Vapaa-aika ja osallisuus, Ruoka- ja puhdistuspalvelut, Kiinteistönhuolto, ulkoliikunta- ja yleisten alueiden hoito sekä maankäytön suunnittelu sekä Organisaatorakenne ja henkilöstö).

Talouden tasapainottamisen ohjausryhmä asetti tavoitteeksi kasvattaa toimintatuottoja minimissään 750 000 euroa ja vastaavasti toimintakuluja leikata 1 500 000 euroa vuoden 2024

talousarvion tasosta. Talouden tasapainottamisen toimenpiteiden täytäntöönpano edellyttää talousarviomuutoksia taloussuunnitelmaan 2024-2026 sekä osasta toimenpiteistä valtuuston erillisiä päätöksiä. Mikäli valtuusto hyväksyy talouden tasapainottamisen toimenpiteet, tullaan niiden toimenpiteiden osalta, mitkä vaativat valtuuston erillisiä päätöksiä, valmistelemaan valtuustolle päätökset (mm. muutokset palveluyksiköihin).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä 6.5.2024 §33 talouden tasapainottamisen toimenpiteet:

<https://orimattilad10.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2024371-4>

sekä edellytti toimialoja täytäntöönpanemaan talouden tasapainottamisen toimenpiteet hallintosäännön toimivaltojen mukaisesti elokuun 2024 loppuun mennessä. Kaupunginvaltuusto päätti 6.5.2024 kokouksessaan erillisissä pykälissä mm. uudesta organisaatorakenteesta §34 ja §35, Luhtikylän koulun lakkauttamisesta § 36, Kuivannon koulun lakkauttamisesta §37, Järvikunnan koulun lakkauttamisesta §38, Päiväkotit Lilliputin ja perhepäivähoidon varakoti Peukaloisen lakkauttamisesta §39, Kuivannon päiväkotit Hepokatin lakkauttamisesta §40, palveluverkon suunnittelua koskevasta tiekartasta §41 sekä muista talouden tasapainottamiseen liittyvistä asioista § 42-46.

Lisäksi Orimattilan kaupungissa on käyty kaupunkitasoiset yhteistoimintaneuvottelut koskien koko kaupunkiorganisaatiota.

Valittaja hakee muutosta päätökseen: Orimattilan kaupunginvaltuusto 06.05.2024 § 37 Talouden tasapainottamisen toimenpiteet / Kuivannon koulun lakkauttaminen.

Valittaja vaatii, että Orimattilan kaupungin valtuuston 6.5.2024 tekemä päätös lakkauttaa Kuivannon koulu 1.8.2025 lähtien kumotaan ja sen täytäntöönpano kielletään.

Vastaukset valituksen perusteluihin:

Valitus

Valituksen mukaan päätösvalmistelun ja lakkautusperusteluiden on lähtökohdiltaan oltava ehdottoman objektiivista sekä laskelmien ja faktojen tulee olla totuudenmukaisia. Päätösvalmistelutyö on ollut tarkoitushakuista. Päätösvalmistelussa on esitetty vain sellaisia evidenssejä tai laskelmia, jotka ovat palvelleet etukäteen valittua lakkautustoimintalinjaa, kun taas koulun säilyttämistä puoltavat seikat on jätetty esittämättä. Päätösvalmistelussa ei ole joko laisinkaan tai riittävästi otettu huomioon muuta asiaan liittyvää

lainsäädäntöä. Näin päätösvalmistelu on ollut hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden vastaista, etenkin yhdenvertaisuuden, tarkoitussidonnaisuuden, objektiviteetin ja suhteellisuuden periaatteiden soveltamisessa.

Vastaus

Orimattilan kaupungin kaupunginhallituksen kokouksen 19.02.2024 § 72 mukaisesti päätöksen valmistelu on edennyt seuraavasti:

Voimassa olevan koulutuslainsäädännön mukaan kunta on vastuussa koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Oppilasmäärien muutokset, kaavoituspolitiikka ja kunnan yleinen taloustilanne vaikuttavat kunnan kouluverkkoon. Kunnassa voi tulla tilanne, jolloin oppilaspaikkoja tarvitaan lisää tai vastaavasti oppilaspaikkoja on vähennettävä kouluja yhdistämällä tai lakkauttamalla. Kouluverkkoa koskevat päätökset, kuten koulun lakkauttaminen, ovat kunnan päätösvaltaan kuuluvia asioita. Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Koulun lakkauttamista koskevassa päätöksenteossa kunta opetuksen järjestäjänä arvioi, mitä selvityksiä se päätöksen valmistelemiseksi tarvitsee. Päätös voi perustua kunnan kouluverkkoa koskevaan selvitykseen tai muihin selvityksiin. Lakkautuspäätöksen perusteluna ovat yleensä oppilasmäärien muutokset, taloudelliset tekijät tai opetuksen järjestelyjä koskevat seikat. Asian valmistelussa ja käsittelyssä on lisäksi huomioitava hallintolain 41 §:ssä säädetty vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen sekä varmistettava, että käsittelyyn ei osallistu esteellisiä henkilöitä.

Orimattilassa tehtiin mittava palvelu-/kouluverkkoselvitys vuosien 2019-2020 aikana. Selvitys johti kesäkuussa 2020 kaupunginvaltuuston päätöksen usean koulun lakkauttamisesta / yhdistämisestä vuosien 2021-2025 aikana. Kouluverkkoa koskevat päätökset päätettiin kuitenkin keväällä 2021 valtuuston päätöksillä peruuttaa.

Kaupunginhallitus päätti uuden palveluverkko-selvityksen käynnistämisestä 24.1.2022. Kevään 2022 aikana tehdyn valmistelun perusteella kaupunginvaltuusto hyväksyi palveluverkon suunnittelua ohjaavat periaatteet 6.6.2022 § 43. Kyseiseen dokumenttiin on sisällytetty tietoa mm. oppilasmäärien ja palvelutarpeen muutoksista, kuvaus nykyisestä palveluverkosta ja kiinteistöistä, taloudesta ja elinvoimasta sekä toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta.

Palveluverkon suunnittelua ohjaavina periaatteina valtuusto vahvisti 6.6.2022 kokonaisuuden, joka koostuu neljästä osasta: 1) palvelutarve- ja muodot, 2) kiinteistöt, 3) talous- ja elinvoima sekä 4) toiminnan laatu ja vaikuttavuus. Dokumentin luvussa 3.1. todetaan mm.: "Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut tulee jatkossa tuottaa riittävän kokoisissa yksiköissä. Perusopetuksessa koulun minimikoko muut palveluverkon suunnittelua ohjaavat periaatteet huomioiden väh. 3 ryhmää / 50 oppilasta, keskustassa ja muilla mahdollisilla kasvavilla alueilla minim. väh. 6 ryhmää / 120 oppilasta + 20 oppilasta (esiopetus). Palveluverkkoa ohjaavissa periaatteissa tulee huomioida myös toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen vaikuttavat tekijät. Näitä erityisesti varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa ovat: Tasavertaiset oppimisympäristöt, oppimisen tuen ja oppilashuollon toteutuminen, harrastustoiminnan ja digitalisaation edistäminen sekä työvoiman saatavuus ja pysyvyys".

Orimattilassa toteutettiin huhtikuussa 2023 verkkoavoriihi, jossa kutsuttiin nykyiset opiskelijat, henkilöstö, vanhemmat ja päättäjät ideoimaan Orimattilan perusopetuksen tulevaisuutta. Tarkoitus oli kartoittaa opiskelijoiden, henkilöstön ja vanhempien tarpeita ja ajatuksia siitä, millä tavalla toteutettuna Orimattila tarjoaa parhaat mahdollisuudet koulutielle. Osallistujista noin 1600 oli oppijoita ja 490 aikuisia, heistä puolet huoltajia ja noin 30 prosenttia perusopetuksen henkilöstöä. Sivistysvaliokunta käsitteli 12.9.2023 § 105 verkkoavoriihin tuloksia ja loppuraporttia ja päätti, että loppuraportti huomioidaan osana TA-arviointia ja palveluverkkosuunnitelmaa ja että tulokset toimivat myös osana lapsivaikutusten arviointia palveluverkkoselvityksessä.

Elokuussa 2023 tehtiin kysely niiden kuuden koulun huoltajille, joiden oppilasmäärät ovat pienimpiä ja/tai tilastojen mukaan eniten pienentymässä lähivuosina. Kyselyn tavoitteena oli lisätä tietoa huoltajien toiveista mahdollisten palveluverkkomuutosten osalta tilanteessa, jossa oman lapsen nykyinen lähikoulu jouduttaisiin lakkauttamaan. Kyselyyn vastasi yhteensä 170 nykyisten 1.-6. vuosiluokkien oppilaiden huoltajaa.

Kaupunginvaltuusto päätti 27.11.2023 (§ 81) talouden tasapainottamisryhmän perustamisesta sekä velvoitti kaupunginhallituksen nimeämään talouden tasapainottamisryhmän, jonka tehtävänä on valmistella talouden tasapainottamisen toimenpiteet valtuuston päätettäväksi helmikuussa 2024. Kaupungin strategian mukaisesti asukkaat osallistettiin säästöesityksien valmisteluun sähköisellä kyselyllä.

Vastauksia saatiin 97 kappaletta. Vastaukset käsiteltiin ohjausryhmässä ja jokainen asiantuntijaryhmä käsitteli sekä huomioi omalta osaltaan saadut vastaukset.

Opetuspalveluiden asiantuntijaryhmä aloitti työskentelynsä 14.12.2023. Ohjausryhmältä saamansa toimeksiannon mukaan asiantuntijaryhmän tehtävänä oli esittää 31.1.2024 mennessä toimenpiteet, joilla opetuspalveluiden toimintakulut laskevat 700 000 euroa viimeistään vuonna 2025 vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Työryhmän tehtävänä oli myös esittää toimenpiteet, palveluverkon kehittämiseksi. Kehittäminen tuli sitoa vuositasolla tapahtuviin muutoksiin. Työryhmän tehtävänä oli niin ikään esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen opetuspalveluiden osalta. Asiantuntijaryhmä päätti 10.1.2024 esittää ohjausryhmälle osana tarvittavia talouden tasapainotustoimia, että Luhtikylän koulun suunnitellun (1.8.2024 alk.) lakkauttamisen lisäksi Kuivannon koulu suljetaan 1.8.2025 ja Järvikunnan koulu 1.8.2026 alkaen. Ohjausryhmä hyväksyi esityksen 16.1.2024 jatkovalmistelun pohjaksi osana talouden tasapainottamispakettia.

Ohjausryhmän 16.1.2024 päätöksen jälkeen käynnistettiin valmisteluun liittyvä osallistaminen ja ohjausryhmä päätti pyytää kaupunkistrategian mukaisesti kirjalliset lausunnot mahdollisiin koulujen lakkauttamisiin liittyen. Lausuntopyynnöt osoitettiin (23.1.2024) ko. koulujen oppilaskunnille, henkilöstölle, vanhempainyhdistyksille, eri työntekijäryhmiä edustaville ammattijärjestöille, Luhtikylän Nuorela Ry:lle, Kuivannon nuorisoseura ry:lle, Mallusjoen nuorisoseura ry:lle sekä Orimattilan kaupungin itäiselle ja läntiselle aluekumppanuuspöydille. Vapaamuotoiset lausunnot tuli toimittaa sähköpostitse tiistaina 6.2.2024 klo 15 mennessä osoitteella: kirjaamo@orimattila.fi.

Lapsivaikutusten arviointi tehtiin tammikuussa viikolla 5 Luhtikylän, Kuivannon ja Järvikunnan kouluilla. Kaupungin hyvinvointiopettaja osallisti jokaisen koulun eri luokka-asteiden oppilaat ryhmätyöskentelyyn. Ryhmissä keskusteltiin ja kirjattiin asioita omasta nykyisestä koulusta, koulunkäynnistä yleensä, koulumatkoista ja mahdollisista uuteen kouluun siirtymisen vaikutuksista. Lasten tuotoksissa nousi esiin kaveriasiat, koulumatkat, harrastusmahdollisuudet ja oppimisympäristöt.

Myllylän koululla järjestettiin 7.2.2024 avoin kuulemis- ja keskustelutilaisuus Luhtikylän, Kuivannon ja Järvikunnan koulujen tulevaisuuteen liittyen. Tieto tilaisuudesta välitettiin koulujen huoltajille ja henkilöstölle Wilma-järjestelmän kautta. Lisäksi tilaisuudesta tiedotettiin kaupungin www-sivuilla. Tilaisuuteen

osallistui viranhaltijoita, päättäjiä ja huoltajia. (Vastaavia tilaisuuksia oli järjestetty huoltajien toimesta jo aiemmin, 9.11. 2023 Luhtikylässä ja 14.11.2023 Myllylän koululla. Myös näihin tilaisuuksiin osallistui huoltajien lisäksi viranhaltijoita ja päättäjiä.) Tilaisuudessa esiteltiin esityksen perustelut sekä keskusteltiin mm. huoltajien huolista ja näkemyksistä sekä lapsivaikutusten arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallituksen päätöksen 6.5.2024 § 37 liitteenä ovat lausunnot (liitteet 44-45, 47-58, 61, 68) ja kannanotot (liitteet 59-60, 62-67). Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) arvioidaan vaihtoehtojen (koulu lakkautetaan, koulua ei lakkauteta) lapsivaikutuksia.

Edellä mainitun perusteella lausutaan, että päätöksen valmistelussa on huolehdittu asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Valitus

Valituksen mukaan päätösvalmistelussa on tärkeimmät asiat, kuten lapsi- ja hyvinvointivaikutukset sekä taloudelliset selvitykset mm. koulukyytien osalta jätetty kokonaan arvioimatta tai selvittämättä. Kouluverkon päätösvalmisteluun tulee ehdottomasti liittää mukaan etenkin sosiaali- ja terveystoimi. Moniammatillinen yhteistyö puuttuu Orimattilan kaupungin tekemästä lapsivaikutusten arvioinnista kokonaan, eikä materiaalista käy ilmi se kuka tai ketkä lapsivaikutusten arviota on ollut tekemässä. Lisäksi päätösvalmisteluun olisi otettava mukaan IVA- ja YVA-lainsäädännön edellyttämät vaikutusarviot ihmiseen ja alueisiin. Jos kaikkia päätösvaikutuksia ei huomioida, eivät ennusteet voikaan toteutua. Orimattilan kaupunki on esittänyt palvelu-/kouluverkkoselvityksessä Kuivannon koulun säästöjen olevan 668 000 euroa vuosina 2025-2026. Kuivannon koulun lakkautuksesta saatavien säästöjen on kerrottu koostuvan opettajien virkojen vähennyksistä, vaikka suunnitellut virkojen vähennykset perustuvat eläköitymisiin tai määräaikaisiin virkoihin tai henkilökunnan irtisanoutumisiin. Orimattilan kaupunki ei kuitenkaan ole tehnyt selvityksiä tai vertailua mm. koulukuljetusten kustannuksista, jotka oletettavasti tulevat nousemaan kuljetusoppilaiden lisääntyessä ja koulumatkojen pidentyessä. Lisäksi valituksessa todetaan, että hallintolain 45 §:n mukaan viranomaisen on perusteltava päätöksensä ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Viranomaistoiminnan asianmukaisuuteen kuuluva

huolellisuusvelvoite on erityisen korostunut lapsiin kohdistuvassa tai vaikuttava päätöksenteossa. Korostunut huolellisuusvelvoite johtuu lapsen vajaavaltaisesta asemasta sekä julkisen vallan lapselle myöntämästä erityissuojelullisesta asemasta muihin kansalaisiin nähden. Kaikessa päätöksenteossa on aina ensin turvattava lapsen edut ja oikeudet. Suomessa voimassa olevan lainsäädännön (Lapsen oikeuksien sopimus 1991, Perustuslaki 1999, Lastensuojelulaki 2007, Perusopetuslaki 1998, Hallintolaki 2003) mukaan lapsen etu ja oikeus on päätöksenteon valmistelussa ehdottomasti selvitettävä.

Vastaus

Kaupunginhallituksen päätöksen 6.5.2024 § 37 liitteenä on lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus (liite 46) ja lapsivaikutusten arviointi (liite 47). Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) arvioidaan vaihtoehtojen (koulu lakkautetaan, koulua ei lakkauteta) lapsivaikutuksia. Osana lapsivaikutusten arviointia pyydettiin lausuntoja Kuivannon koulun käyttäjiltä ja sidosryhmiltä. Opetuspalveluista osoitettiin lausuntopyynnöt koulun oppilaskunnalle, henkilöstölle, vanhempainyhdistykselle, opiskeluhoitopalvelujen henkilöstölle sekä opiskeluhoollon ohjausryhmälle, eri työntekijäryhmiä edustaville ammattijärjestöille Kuivannon Nuorisoseura Ry:lle sekä Orimattilan kaupungin itäiselle aluekumppanuuspöydälle. Orimattilan kaupungin LAPE-ohjausryhmä toteutti työpajan lapsivaikutusten arvioinnin osalta. Lausuntoja ja koonteja on käytetty osana lapsivaikutusten arviointia.

Myllylän koululla järjestettiin 7.2.2024 avoin kuulemis- ja keskustelutilaisuus Luhtikylän, Kuivannon ja Järvikunnan koulujen tulevaisuuteen liittyen. Tilaisuudessa esiteltiin esityksen perustelut sekä keskusteltiin mm. huoltajien huolista ja näkemyksistä sekä lapsivaikutusten arvioinnin tuloksista. Lapsivaikutusten arviointi tehtiin tammikuussa viikolla 5 Luhtikylän, Kuivannon ja Järvikunnan kouluilla. Kaupungin hyvinvointiopettaja osallisti jokaisen koulun eri luokka-asteiden oppilaat ryhmätyöskentelyyn. Ryhmissä keskusteltiin ja kirjattiin asioita omasta nykyisestä koulusta, koulunkäynnistä yleensä, koulumatkoista ja mahdollisista uuteen kouluun siirtymisen vaikutuksista. Lasten tuotoksissa nousi esiin kaveriasiat, koulumatkat, harrastusmahdollisuudet ja oppimisympäristöt.

Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) todetaan koulukuljetusten kustannuksista: "Koulujen lakkauttaminen lisää koulukuljetuskustannuksia. Joidenkin kustannusten ennakointi on

erittäin haastavaa, sillä asiaan voi liittyä esimerkiksi vuosittaiset tai pidemmän ajan suhdannevaihtelut (esim. polttoaineiden hinta, joka vaikuttaa koulukuljetuskilpailutusten tarjouksiin), joita ei voi ennakoita tarkasti.”

Edellä mainitun perusteella lausutaan, että Kuivannon koulun lakkauttamista koskevassa päätöksenteossa lapsivaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti päätöksenteon tueksi. Myös koulukuljetuskustannusten ennakointiin liittyviin vaikeuksiin on otettu kantaa.

Valitus

Valituksen mukaan opetuksenjärjestäjän tulee koululakkautuksen päätösvalmistelussa selvittää, mikä on oppilaiden päivittäinen koulumatka-aika, jos koulua ei lakkauteta, ja mikä se olisi, jos koulu lakkautetaan. Tarkastelu tulisi tehdä jokaisen oppilaan kohdalla erikseen, jos ajat vaihtelevat. Valituksen mukaan Orimattilan kaupungin valtuustolla ei ollut käsitystä siitä, mikä on lakkautettavan Kuivannon koulun oppilaiden koulumatka aika nyt eikä mitään laskelmia ollut antaa siitä, mitä se on lakkautuksen jälkeen. Orimattilan kaupungin valtuuston jäsenien tuli tehdä päätös näin ollen vaillinaisilla tiedoilla.

Vastaus

Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) todetaan koulumatkan kestosta:

”Koulujen mahdollinen lakkauttaminen tarkoittaa sitä, että lapset tulevat kulkemaan takseilla ja busseilla päivittäin. Osan oppilaista on mahdollista käyttää olemassa olevia runkolinjoja, osa tarvitsee lisäksi liityntäkuljetuksia bussipysäkille. Joissakin tapauksissa koulumatkaan käytettävä lakisääteinen aika (2,5 h) ylittyy käytettäessä bussikuljetusta, jolloin näissä tilanteissa tullaan tarvitsemaan suoria taksikuljetuksia joko sekä aamulla että iltapäivällä tai vain toisena. Tällä hetkellä lakkautusuhan alla olevien koulujen oppilasta koulukuljetuksen piirissä on yhteensä 96/137 oppilasta (70,1 %). Koulumatkaan liittyy aina omavastuuosuus, jonka lapsi kulkee ikätasosta ja reitin turvallisuudesta riippuen noutopisteelle.”

Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) todetaan koulumatkoista ja odotusajoista seuraavasti:

”Kuljetusoppilaiden määrä lisääntyy. Mahdolliset pitenevät koulumatka-ajat vähentävät lasten vapaa-ajan määrää. Vapaa-ajan määrän kannalta on tärkeää pystyä suunnittelemaan koulumatkat ja odotusajat mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa yhteistyötä kaikkien koulujen ja kuljetusjärjestelijöiden suhteen. Odotusajoille voi olla mahdollista suunnitella esimerkiksi läksyparkkia, kerhoja, tukiopetusta tai leppäämisen mahdollisuutta. Kuljetuksen osalta kouluuntulo- ja lähtöajan olisi hyvä olla mahdollisimman lähellä koulunkäyntiaikoja, jolloin lapsen koulupäivä ei pitene odotusajan vuoksi lisää huomattavasti.”

Edellä mainitun perusteella lausutaan, että kaupunginvaltuustolla on ollut käytettävissään päätöksenteon kannalta riittävät tiedot lakkautettavan koulun oppilaiden koulumatkoissa tapahtuvista muutoksista.

Valitus

Valituksen mukaan Orimattilan kaupunki ei ole päätöstä tehdessään osoittanut Kuivannon koulun nykyisille oppilaille tulevaa koulua, sillä lähikoulut ovat täynnä ja alkuperäisesti suunniteltuun lähikouluun Orimattilan Virenojalle lapsilla olisi Kuivannon koululta n. 30 kilometriä suuntaansa huonokuntoista tietä. Ajallisesti tämä tarkoittaisi osalle oppilaista yli kahdentunnin koulumatkaa suuntaansa.

Vastaus

Kuivannon koulun oppilaiden tulevasta koulusta todetaan kaupunginhallituksen kokouksessa 19.02.2024 § 72 seuraavasti:

Elokuussa 2023 tehtiin kysely niiden kuuden koulun huoltajille, joiden oppilasmäärät ovat pienimpiä ja/tai tilastojen mukaan eniten pienentymässä lähivuosina. Kyselyn tavoitteena oli lisätä tietoa huoltajien toiveista mahdollisten palveluverkkomuutosten osalta tilanteessa, jossa oman lapsen nykyinen lähikoulu jouduttaisiin lakkauttamaan. Kyselyyn vastasi yhteensä 170 nykyisten 1.-6. vuosiluokkien oppilaiden huoltajaa. Kyselyn tulokset liitteenä (liite). Kuivannon koulun osalta kyselyssä ei erikseen mainittu lähikouluvaihtoehtona Virenojan koulua, joka myöhemmässä valmistelussa on noussut ensisijaiseksi vaihtoehdoksi. Tämä johtuu mm. syksyn 2023 aikana muuttuneesta neuvottelutilaneesta Lahden kanssa sekä toistaalta tarkentuneesta oppilasmäärälaskennasta oman kouluverkon mahdollisuuksien osalta. (Kaupunginhallitus 19.02.2024 § 72)

Sivistysvaliokunnan kokouksessa 16.04.2024 § 48 todetaan Kuivannon koulun oppilaiden huoltajien lähikoulusta:

”Sivistysvaliokunta päätti kokouksessaan 18.3.2024 kysyä vielä uudelleen Kuivannon koulun huoltajien lähikoulutoiveita, jos Kuivannon koulu päätettäisiin lakkauttaa. Kyselyn tulokset ovat liitteenä.”

Sivistysvaliokunnan kokouksessa 10.04.2024 § 48 tehtiin Kuivannon koulun oppilaille osoitettavan lähikoulun valmistelusta seuraava päätös:

”Sivistysvaliokunta päätti luopua suunnitelmasta sijoittaa kaikki Kuivannon koulun oppilaat Virenojan kouluun. Tämän seurauksena kaikkia Kuivannon koulun oppilaita ei voida sijoittaa jatkossa samaan kouluun. Neuvotteluja Lahden kaupungin kanssa jatketaan edelleen Rakokiven koulun osalta. Muut koulut joihin oppilaita lähtökohtaisesti tullaan sijoittamaan ovat keskustan lähikoulualueen koulut sekä Vuorenmäen koulu.

Sivistysvaliokunta jatkaa Kuivannon koulun oppilaaksi ottoalueeseen ja lähikoulujen osoittamiseen liittyvää valmistelua vuoden 2024 aikana siten, että asiasta päätetään viimeistään tammikuussa 2025. Oppilaiden sijoittamisessa tuleviin lähikouluihinsa pyritään huomioimaan oppilaiden ja huoltajien toiveet, mutta myös yleiset oppilaaksi ottoa koskevat periaatteet, käytettävissä olevat koulujen tilat/vaihtoehdot sekä taloudelliset näkökohdat.”

Edellä mainitun perusteella lausutaan, että Kuivannon koulun oppilaiden uuden lähikoulun osoittamista on valmisteltu ja valmistelua jatketaan vuoden 2024 aikana.

Valitus

Valituksessa todetaan, että lapsen oikeuksien sopimus on normi, ei suositus, ja että se on ollut oikeudellisesti velvoittava Suomessa vuodesta 1991 lähtien. Lapsivaikutusarvion tekemisen välttämättömyys määräytyy artikloista 2, 3, 6 ja 12. Lapsen oikeuksien sopimus lapsen oikeuden erityiseen suojeluun ja hoivaan sekä osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan. Tämä edellyttää, että kaikessa päätöksenteossa, joka liittyy jollain tavalla lapsiin, tulee ensinnäkin kuulla ja selvittää lasten mielipiteitä. Lapsen edun arviointi puolestaan edellyttää, että päätöksentekijä arvioi päätösten lapsivaikutusta, jolloin myönteiset ja kielteiset vaikutukset selvitetään lapsen oikeuksien ja

hyvinvoinnin kannalta ja harkitaan, mikä ratkaisu edistäisi parhaiten lapsen etua. Valituksen mukaan Orimattilan kaupunki teki nimellisen lapsivaikutusten arvioinnin. Lapsivaikutusten arvioinnista ei kuitenkaan käy ilmi terveydenhuollon osuutta, eikä siitä ilmene henkilöiden nimiä eikä titteleitä, jotka lapsivaikutusten arviota ovat olleet tekemässä.

Vastaus

Kuivannon koulun lakkauttamista koskevassa päätöksenteossa on toteutettu lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arvioinnin avulla voidaan selvittää, millaisia hyötyjä tai haittoja erilaisilla lapsiin kohdistuvilla päätöksillä aiheutetaan. Lapsivaikutusten arvioinnissa (liite 47) arvioidaan vaihtoehtojen (koulu lakkautetaan, koulua ei lakkauteta) lapsivaikutuksia. Arviointi on tuottanut päätöksenteon tueksi tietoa siitä, millainen päätösvaihtoehto olisi kokonaisvaikutuksiltaan paras lasten edun näkökulmasta.

Osana lapsivaikutusten arviointia pyydettiin lausuntoja Kuivannon koulun käyttäjiltä ja sidosryhmiltä. Opetuspalveluista osoitettiin lausuntopyynnöt koulun oppilaskunnalle, henkilöstölle, vanhempainyhdistykselle, opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstölle sekä opiskeluhuollon ohjausryhmälle, eri työntekijäryhmiä edustaville ammattijärjestöille Kuivannon Nuorisoseura Ry:lle sekä Orimattilan kaupungin itäiselle aluekumppanuuspöydälle. Orimattilan kaupungin LAPE-ohjausryhmä toteutti työpajan lapsivaikutusten arvioinnin osalta. Lausuntoja ja koonteja on käytetty osana lapsivaikutusten arviointia.

Edellä mainitun perusteella lausutaan, että lapsivaikutusten arviointi on toteutettu asianmukaisesti Kuivannon koulun lakkauttamista koskevan päätöksenteon tueksi.

Orimattilan kaupunki toivoo lasten edun näkökulmasta, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus käsittelisi asian mahdollisimman nopeasti, jotta kaupungille jää riittävästi aikaa opetus- ja kuljetusjärjestelyihin.